

ЭНДСИЭЛЛИ

Намуулуун хаһыата 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттүмүтэ

2002 с.
Олунньу

7

күнэ
чэппиэр
№ 14 (9009)

МИХАИЛ НИКОЛАЕВ - РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯҤА СЭБИЭТИН ПРЕДСЕДАТЕЛИН СОЛБУЙААЧЧЫ

Ааспыт сэрэдэҕэ РФ федерацияҕа сэбиэтигэр сенатордар председатели 4 солбуйааччыларын таллылар. Бастакы солбуйааччынан Сахалинскэй уобаластан бэрэстэбиитэл Валерий Горегляд, солбуйааччыларынан Саха сириттэн Михаил Николаев, Марий-Эл республикаттан Александр Торшин, Курганскэй уобаластан Андрей Вихарев талылыннылар. Маны таһынан федерация сэбиэтэ 23 бастайааннай комитеттар уонна комиссиялар саҥа председателлэрин таллылар.

«Новости» РИА

БЛАГОДАРСИТВЕННОЕ ПИСЬМО

Уважаемый Альберт Николаевич!

Мне выпала высокая честь быть первым Президентом в истории Республики Саха (Якутия). Сегодня с чистой совестью и открытым сердцем могу сказать: я приложил все силы для того, чтобы оправдать надежды моего народа. И в этом мне помогли вы - мои коллеги, мои единомышленники, мои друзья. Оценку нашей совместной деятельности дадут потомки. Именно им решать - чего добились, а с чем не справились. Но мы смогли решить главную задачу, поставленную перед нами народом.

На поворотном этапе в жизни общества нам был дан исторический шанс вывести республику на путь всестороннего прогресса. И этот шанс мы использовали в полной мере. Якутия за десятилетие значительно продвинулась вперед, укрепила свою государственность и уверенно вступила в новый век. У нас разработана стратегия развития республики в первой четверти XXI века. Для строительства новой Якутии заложен надежный фундамент. Несравнимо вырос экономический потенциал республики. Высокая образованность населения, сильный духовный потенциал, здоровый образ жизни молодежи в корне меняют нашу жизнь. Республика Саха (Якутия) заслуженно занимает свое место в содружестве регионов Российской Федерации, достойно вошла в мировое сообщество. Якутине не только сохранили добрые традиции, не только живут настоящим, но и уверенно смотрят в будущее, полны созидательных идей и планов.

Судьба, историей нашему народу предоставлена своя ниша - холодный и неуютный Север Азиатского суперконтинента. И нет у нас более важной задачи, чем научиться жить в ней. Ведь республика и сегодня находится как бы в начале пути своего возрождения, подлинного процветания.

Искренне благодарю Вас за совместную работу, за поддержку и понимание. Желаю Вам крепкого здоровья, счастья и благополучия! Я глубоко убежден, тот исторический путь, который выбрал наш мудрый народ, единственно верный и, следуя им, мы обязательно построим счастливое будущее наших детей.

Президент Республики Саха (Якутия)
Михаил НИКОЛАЕВ

Участковой уполномоченной отчужага Граф Бизэрэҕэр ыгытыллыбыт, Никольскайга, дьон кэлбэтэринэн, буолбатах. ИДьУО сотрудииктара нэһиликтэригэр былааннаах профилактической рейдэлэргэ сылдьаллар.

Баһаарынай сулууса үлэтигэр Нам селотугар доруобуйа харыстабылын 10-ча объёгын бэрэбиэркэлээбиттэр. Элбэх кэһин баара бэлитэммит. Ол курдук, поликлиникаҕа первичнай средство суох. Стационарга куруубай кэһин баар-саптаас аан бүөлэнэн турар. Биир да объекка сигнализация суох.

Капитальной тутуу управлениетыгар Степанов Алексей Григорьевич дьон саҥа начальниг анаммыт. Дьокуускай куораттан төрүттээх, үрдүк үөрэхтээх, урукку өттүгэр элбэх салайар үлэҕэ сылдьыбыт.

МУ НУ ЖКХ сүүрүн үлэтигэр нэһиликтэр объектарын балансыгар ылыны түмүктэммит. Онон ЖКХ-га 602 үлэһит баар буолбут, быстах үлэһиттэри аахтааха 618 киһи.

Нолуок инспекцията иһитинэрибинэн, федеральной нолуок 117 бырыһыан, территориальной нолуок икки тэҕүл, ИСМ 116 бырыһыан туолбут. Госулууспалаахтар декларацияларын туттарыылары бытаан, түргэнник туттараллара ирдэнэр.

Социальной харалта управлениета программа оҥорбут. Бу программа туолуутун туһууан отчуот олунньу 15 күнүгэр дьэри түһүөхтээх.

Олунньу 21 күнүттэн нэһиликтэр баһылыктара сыллааҕы үлэлэрин отчуоттуохтара. Олунньу 10 күнүгэр дьэри комбикорм заводтар итиитэ холбонубуохтаах. Олунньу 28 күнүгэр Дьокуускай куорат 370 сылыгар аналаах научнай-практической конференция былааннаар.

Бэлитэннэ В. РЫКУНОВА

Улуус баһылыгыт дьаһала 2002 СЫЛГА НАМ УЛУУБУГАР ХАЛААН УУТУН КУТТАЛА СУОХ АҔАРЫҤА УПРАВЛЕНИЕЛАР, ОТДЕЛЛАР УОННА ОЛОХТООХ ДЬАҔАЛТАЛАР СОРУКТАРЫН ТУҔУНАН

Халаан уутун куттала суох аҔарыһы хааччылыыга, Саха Республикатын 2000 сыл от ыйын 6 күнүгэр 218-11 №-дээх «Айылла уонна техногеннай характердаах ыксаллаах быһыылартан республика нэһилиэнньэтин уонна территориятын көмүскүү туһунан» Сокуонун олоххо киллэрэр сыалынан уонна Саха Республикатын Правительствотын 2001 с. ахсынны 14 күнүгэр 641 №-дээх «2002 сылга Саха республикатын өрүстэригэр халаан уутун куттала суох аҔарыһа министерстволар, ведомстволар, улуустар дьаһалталарын сорукуттарын туһунан» уурааҕар олоһун, дьаһайабын:

1. Халаан уутун аҔарыһы хааччылыыга бары үлэни салайыны уонна сүрүннээһини улуус дьаһалтатын ыксаллаах-быһыыга майгыга комиссиетыгар (Дьяконов А. Н.) соруудахтыырга.

2. Управлениелар, отделлар, предприятиелар уонна улуус нэһиликтэрин күүстэрин уонна сирисэтибэлэрин сүрүннээһини уонна оперативнайдык салайыны улуус гражданской оборонада уонна ыксаллаах быһыыга отделыгар (Петров В.Р.) сүктэрэргэ.

3. Халаан уута хабыан сөптөөх оройуонугар баар нэһиликтэр дьаһалталарын баһылыктарыгар, управлениелар, отделлар салайааччыларыгар:

3.1. 2002 с. олунньу 1 күнүгэр дьылы халаан уутун аҔарыһа комиссиялары тэрийэргэ.

3.2. 2002 с. муус устар 1 күнүгэр дьылы экономика уонна билгэлээһин (прогнозирование) управлениета (Дьяконова Т. М.) хоромьуну аарыһы бэлэмнээһин методикатыгар уонна докумуоннары биэриигэ комиссия чилиэннэригэр занятиелары ытыарыгар.

3.3. 2002 с. кулун тутар 1 күнүгэр дьылы улуус ГО уонна ЧС отделыгар халаан уутун содууларын сэрэтиигэ уонна суох оҥорууга үлэ быһыыны ырытан оҥорорго уонна биэрэргэ.

3.4. Эвакуационнай уонна быһыһыр мероприятияелары кэмизгэр уонна оперативнайдык ыгытыыга:

— 2002 с. кулун тутар 20 күнүгэр дьылы ГО уонна ЧС отделыгар дьону көһөрүү, сүөһүнү, сылгыны үүрүү, дьэ харамайдарын эрдэтэн бэлэмнэммит миэстэлэргэ быһааһын мероприятияеларын былааньын ырытан оҥорорго уонна биэрэргэ (Хөдэй, Партизан, Хамааратта, Нам, Хатын Арыы, Бөтүг, Модут, Арбын, 2 Хомустаах);

— 2002 с. муус устар 1 күнүгэр дьылы халаан уутун кэмизгэр ыксаллаах быһыыны сэрэтиигэ уонна туроратыыга кыттар формированиелар уонна техника бэлэмнэрин бэрэбиэркэлээһин актатын ГО уонна ЧС отделыгар түһэрэргэ.

3.5. Бас билии форматтыттан тутулууга суох тэрилтэлэри уонна предприятиелары кытта авариянай-быһыһыр үлэлэри ыгытыыга уонна эвакуационнай пууннарга аһы-үөлү тиэрдиигэ дуогабардары

түһэрсэргэ.

3.6. 2002 с. ыам ыйын 1 күнүгэр дьылы ыксаллаах быһыыга улуус уонна нэһиликтэр комиссияларын команднай-штабной эрчыллылэрин ытыарга.

2002 с. муус устар 15 күнүгэр дьылы матырыбааллар, техникескэй аналлаах бордодукусуя, эмп-том саптаастарын үөскэтэргэ уонна харыһыны хааччыларга.

4. Айылла харыстабылын инспекцията (Ермолаев Ю. П.) 2002 с. муус устар 20 күнүгэр дьылы кыра уйуктаах судиолары бэлэм оҥорорутар.

5. «Сахателеком» ГП Намнааҕы филиала (Фролов Г. Г.) халаан уутун кэмизгэр ууга хаптарыахтарын сөптөөх оройуонга баар нэһилиэнньэлээх пууннары кытта туруктаах сибээһи суукканы быһа хааччыларгыгар.

6. Тьа хаһаайыстыбатын уонна сотовуопка управлениета (Бочкарев А. А.):

6.1. 2002 с. муус устар 1 күнүгэр дьылы нэһиликтэр дьаһалталарын кытта бииргэ сүөһүнү уонна сылгыны сөптөөх кэмизгэр үүрэр миэстэлэри бэлэмнииргэ, от уонна концентрированной аһылык саптааһын тэрийэргэ, быстах кэмнээх бүтэйдиргэ турарга.

6.2. Сүөһү маассабы аһырытын сэрэтиигэ, ядохимикаттар уонна минеральной уодурдуулар хараллыларын хааччылыыга мероприятияелары ытыарга.

6.3. Кинилэри нөҥүө халаан уутун аварията суох аһаар сыалынан мелиорация гидротехнической тутууларын чинчийэн көрөргө уонна өрөмүөнүүргэ.

7. Улуустаагы киин балыһа (Макаров В. В.):

7.1. 2002 с. муус устар 20 күнүгэр дьылы күүтүлүбүтөх түгөннөр буолуохтарын сөптөөх зонатыгар үлэлииргэ эмп-том, донорскай хаан уонна наадалаах медицинскэй мал саптааһын тэрийэргэ.

7.2. Санитарнай автотранспорт тохтоло суох үлэлирин хааччыларга.

8. Санитарнай-эпидемиологической надзор Киинэ (Хохолова В. С.) халаан уута ылар зонатыгар уу, ас-үөл хааччыстыбатын хонтуруолааһынга, санитарнай-гигиенической уонна эпидемияны утары мероприятияелары ыгытыыга санитарнай - эпидемиологической сулууспалар үлэлэрин тэрийэргэ.

9. ЦЭС Намнааҕы учаастага (Необутов Р. Н.):

9.1. Электропередача линияларын тирэхтэргэ баар буолууларын хааччыларга, ууга барар зонада электрической подстанциялары уонна электросиловой оборудованиены сөптөөх кэмизгэр араарарга уонна кинилэри көтүрэргэ. Электропередача линияларын тирэхтэригэр туттуулар мас саптааһын бэлэмнииргэ.

9.2. Нэһилиэнньэлээх пууннары кытта төгүрүк сууккада тохтоло суох электросибээһи тэрийкигэ

электроэнергияны бастайааннай бизирини (өрөбүл күннэри киллэрэн туран) сибээс подразделенияларыгар хааччыларга.

10. Үөрэхтээһин управлениета (Дьяконова В. Н.) 2002 с. ыам ыйын 1 күнүгэр дьылы эвакуацияламмыт нэһиликтэр үөрэнээччилэригэр үөрэх занятиеларын форматтын уонна миэстэтин быһаарарыгар.

11. ГУ УКС (Петров В. Р.) авариянай-чөлүгэр түһэрэр үлэлэргэ материальной ресурсалар страховоной саптаастарын үөскэтэригэр.

12. МУ НУ ЖКХ (Кобяков А. Г.):
12.1. 2002 с. муус устар 1 күнүгэр дьылы нэһиликтэргэ наадыһынны быһаарарга уонна дизельной оттук, арыы уонна автобензин саптааһын тэрийэригэр.

12.2. Дьэ-уот коммунальной хаһаайыстыбатын, соцукультыт уонна олоһор дьэ фондатын объектарын халаан уутттан мунутуурдук көмүскээһини хааччыларга.

12.3. Коммунальной-энергетической оборудованиены кэмизгэр көтүрүүгэ наадалаах миэрэлэри хаттаан көрөргө.

12.4. Эмсэрэлээбит тутуулары уонна коммунальной-энергетической ситимнэри өрөмүөннээһингэ, ууну хачайдааһынга средстволар баар буолууларын хааччыларга.

12.5. Электроэнергияны киинтэн бизирини кэһиллэр түбэлтэтигэр ЖКХ объектарыгар энергиянан хааччылар авариянай средстволар үлэлиилэрин хааччыларга.

13. ИДьУО (Зырянов П. А.):
13.1. Халаан зоналарыгар баар дьыллэр, тутуулар, материальной сыанастар хараллыларыгар, эвакуационнай пууннарга бэрээдэги тутуһууга миэрэлэри ыларга.

13.2. Сааскы халаан уутун кэмизгэр нэһилиэнньэтигэр иһитинэригэ улаханньык сангар сибээс средстволарынан сэлбэлэммит автотранспорты туһанарга.

13.3. Авариянай-быһыһыр үлэлэри ыгытыыга бас билии форматтыттан тутулууга суох автотранспорты туһаныны көрөргө.

14. Суолу тутар уонна өрөмүөнүүр ГУП (Федоров А. С.) халаан уута ылыан сөптөөх зонатыгар баар автомобильнай суолу, муосталары чинчийини, киинлэри ыраастааһынга, өрөмүөннээһингэ, эбии бөтөргөтүүгэ уонна эрэллээх буолууларын хааччылыыга эбии дьаһаллары ыларыгар, ытыарыгар.

15. Пособиелар отделлара (Кривошапкина У. К.) эвакуацияда түбэһиэхтээх оролоох дьэ кэргэттэргэ оролор ыам ыйдаагы пособиеларын тиэрдиигэ иттиэн кэмизгэр биэриигэ дьаһаллары ыларыгар.

16. Пенсионнай фонда Намнааҕы управлениета (Ядрихинская К. К.) эвакуацияланар нэһилиэнньэ ыам ыйдаагы пенсиятын тиэрдини уонна кэмизгэр бизирини хааччыларгыгар.

17. Бу дьаһал туолуутун хонтуруолун бэйэбэр ылынабын.

Нам улуунун баһылыга
А. ДЬАКОНОВ

2002 с. Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэнигэ БИЭРЭПИС ТОБО НААДАНЫЙ?

«Биэрэпис сыала-сорууга дьэи Российской Федерация сиригэр-уотугар олоһор дьон туһунан сибидизинэни, ону тэҕэ дойдуну социальнаяй-экономической сайдыытын кэскилин быһаарарга наадалаах атын дааннайдары хомуйуу буолар» (биэрэпис туһунан правительство уураарыттан).

Биэрэпис - бу дойдуну нэһилиэнньэтин бүтүнүгүн бириэмэ ханьык эмэ кэмизгэр түһэрэн ылыллыбыт «хаартыска» (холобуур, 2002 с. алтынны 9 күнүгэр 00 часка). Маньык «түргэн түһэри» кэмизтэн кэмизгэр ыгытылар. Россияга курдук үгэс дойдугарга быһа холоон 10 сылга биридэ. Сорорго соторуотору (холобуур, Канадага - 5 сылга биридэ).

Бастакытынан, биэрэпис дойдуга баар нэһилиэнньэ ахсаанын, састаабын уонна олоһун усулуобуйатын чуолкайдыр.

Иккиһинэн, дьон-сэргэ норуот бүтүнүгүн уонна

нэһилиэнньэ хас биридди категориятын ахсаана, састааба уонна олоһун усулуобуйата ааспыт биэрэписистэн төһө улларыбытын билэ илик.

Усүһүнэн, динамика улларыбытын билии нэһилиэнньэ ахсаанын ааҕарга-суоттуурга уонна чугастаагы сылларга дойдубут социальнаяй-экономической сүүрүн быһыытын-майгытын сыаналыырга төрүтүн буолар.

Маньык сибидизинэ экономикаической билгэлээһини оҥорорго, дьарыктаах буолуу эйгэтигэр политиканы быһаарарга, атын социальнаяй программалары оҥосторго, ону тэҕэ государственной былаас органнара үлэлэрин толорууларыгар, науканы уонна бүтүн обществоны иһитинэриинэн хааччылыыга наадалаах.

Калии тиһэр биэрэпис дьэи бу - Россия летогиһа, Россия историята. Биэрэпис түмүгэ биһиэхэ эрэ буолбакка, биһиги кэһититтэн олоһор дьонго туһуланар.

Биэрэпис улуустаагы комиссията

Күннэтэ көрөр дьоммут

ОРДЕННААХ ШТУКАТУР-МАЛЯР

Ангардас Нам селотугар утуу-субуу араас тугуулар үлөү киирбиттэрэ: Нам орто оскуолата, почта, госбаан, бальиһа, администрация дьээлэрэ, олоһор дьээлэр о.д.а. объектар. Манна Анна Степановна эңкилэ суох үлэтин, сыратын, дьулуруун сэмэй кылаата, сир ийэҕэ сибэтиэй көлөһүнэ - үлэтин көлөһүнэ баарынан кизн туттабыт, үөрөбүт.

Штукатур-маллардир биригээдэлэрин салайан Анна Степановна араас улуустарга тугуу объектарыгар үлэлээбитэ. Горнайга, Чурапчыга, Тааттага, Уус-Алдаңга, Амаҕа улахан да, кыра да объектары үлэҕэ киллэриигэ кыһамнытын, дьоруун, сатабылын биэрэн, ити улуустар салайааччыларын махталларын ылары ситиспитэ.

Биригэдьиэр, салайааччы - үтүөҕө, көрөҕө уһуйар дьин ноуруокка үрдүктүк сыаналанар киһини ааттыыллар. Биригэдьириин дьону салайыыга айымныылаах, үлэҕэ буспут-хаппыт дьирин өйдөөх-санаалаах, иитэр үлэҕэ дьоруудаах, сүһүнүнэн үрдүк көрдөрүүлээх бастың үлэһиттэр буолаллар. Биир онуук киһинэн биһиги улууспутугар Улэ Кыһыл Знамята орден кавалера Анна Степановна Рехлясова буолар.

Аня 1952 с. Нам оройуонун Көбөкөн нэһилигэр төрөөбүтэ. Ийэтэ Анастасия Никифоровна, аҕата Степан Павлович Рехлясовтар үлэ ветераннара, билгин пенсионердир. Бэйэлэр эдэр саастартынан үлэҕэ буспут-хаппыт, олоххо үрдүк ирдэбиллээх дьон буолан, Аняны кыра сааһыттан үлэни убаастыырга, таптыырга үөрөспүттэрэ.

Аня 1969 с. Нам орто оскуолатын бүтэрээт «Оскуола-производство-үрдүк көрөх» девизинэн салайтаран, комсомол пуэвкатынан Аммосов аатынан совхоз Маймаҕаҕа биригээдэтигэр маһыксыттаабыта. Манна да үлэтэ-хамнаһа ала-чуо харахха бырабыллара. Саамай күүһүн-уоһун үрдүгэр сылдьар эдэр киһиттэн ким баҕарар кыайылаах-хотуулаах үлэни эрэйэрин Аня таба өйдөөн тугу бөөр сатабылын, кыһамнытын уураара. Ол да иһин буолуо, хайдахтан, дьон махталыттан атыны билбэтэҕэ. Манна да үлэлиир кэмизиргэр, атын да үлэҕэ сылдьан Аня тугуу үлэтин баһылыгыр баҕа санаалааҕа. Онон ыанһыксыттан баран 1972 с. «Стройучастокка» малярынан киирбитэ. Бу биригээдэ комсомолецтара уонна ыччаттара Аняны бэйэлэрин салайааччыларынан галыттар. Үлэҕэ, спортка, көргө-нарга барытыгар бэйэтинэн сүүрэн-көтөн, ыччаттары түмэ тардан көбүлүүр эдэркээн кыыс дьон-сэргэ, салайааччылар ытыктабыллары ылбыта. Аня үлэлээбит сыллары тухары бэйэтин үтүө суобастаах үлэтинэн, мунһуммут опытын туһанан, тугуу үрдүк тэтимин уонна хаачыстыбатын ситиһэргэ кыһаллан-мүһэллэн ылсыбыта. Хаһык баҕарар үлэҕэ үрдүк ситиһин бэйэтинэн тийээн кэлбэт. Итиннэхэ ис сүрэхтэн дьулуһан, сыал-сорук туруорунан, эппиэттээхтик үлэлээтэххэ эр санаттан сана кыайыы үрдэллэрин ылыахха сөп. Биһиги Анябыт үтүө суобастаахтык үлэлээн чиэстэммитэ, хайдаммыта. Дьохун үлэттэн дьолун булбут, штукатур-маллар мындыр, уустук идэтин баһылаабыт киһинэн талааннаах наставник, мындыр салайааччы Анна Степановна Рехлясова буолбута.

Аня билигин да үлэлиир эрчимин ыһыктыбат, дьон-сэргэ көрдөстөр эрэ өрүү инники күөңгэ сылдьан, биригээдэтин кыргыттарын кытта общественнай да, чааһынай да объектарга ис-тас үлэҕэ көхтөөхтүк кыттар, бары махталы ылар.

Дьулуурдаах үлэтинэн дьону көбүлээн, эрчимнөөх сүрөһүн төлөнүн үлэҕэ анаабыт үтүө киһибит, Улэ Кыһыл Знамята орден кавалера Анна Степановна Рехлясова соторутаарыта 50 сааһын туолла. Өрөгөйдөөх юбилейин эрдэлээн туран киһинэхэ бары кэрэни, үтүөнү, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, олоһор, үлэтигэр үрдүк ситиһиилэри баҕарабыт! Ылары ыалласпатын, кырдыбы кытыспатын дьин алгыбыт! Ыраас күммүт сырдык сыдыаһа Эйиэхэ эдэр саас тыһынан илгийэ туруохтун. Дьоллоох буол, күндү Анна Степановна!

Биригэ чэрэммиттэрин ааттарыттан ССРС культуратын туйууна Л.Д. РЕХЛЯСОВА

«Бу хаһан көнөр тэрилий, ким манна буруйдааһый, тово туһааннаах дьон кыһамматтары?» дьин улуус дьон аймалыттарга балайда буолла. Билэрдии олохтоох телерадиостудия үлэһиттэрин үрдүгэр түһэллэр, мнэхэ үлэбэр, дьинэбэр телефону сойууһаака эрийэллэр.

Дьининэн мин биэр канал, олохтоох телестудия онус каналын директорабын, атын государственнай каналлар иһин эппиэттир дьон атыттар. Холубур, улуус хаһыатын редактора бэйэтин «Энсиэлитин» эрэ билэр, республика хаһыаттары иһин, киһилэр тарҕаныылары киһи эппиэттээбэт. Биир идэлээхтэрин көрдөһүүтүн быһыгынан хаһыатын нөгүө көмөлөһөр. Ол курдук, биһиги эмиз телепрограммалары улуус нэһиликнэһэтэ үчүгэй хаачыстыбалаахтык көрөллөрүн туһугар көмөлөһүт.

Дьыала ис хоһоонун билэр, элбэхтик көпсөппит киһи буоларынан саас-сааһынан көпсөтөххэ маһык.

Нам селотугар 1968 с. 117 метр үрдүктээх ыһыкка тугуулан ОРТ, РТР программаларын көрөр буолбут. Оччолорго 100 киловатт кыамталаах урукку радиоларынан үлэлиир телевизионнай передатчиктар турбуттара. Биир сиргэ уларытбака отуттан тахса сыл үлэлээбит передатчиктар элэйн, ону таһынан кырдын киһилэргэ анаан оччотуогу бүтүн Сэбиэскай Союзка биир да собуот саппаас чааһы онгорбот буолан улуус бүтүннүү телевизора суох хаалар түгэнэ тирээбитэ. Телевизор быһыкатыгар үлэлиир Владимир Ильич Полищенко салайар уолаттара урут дэлэй эрдэхтирииз мөлгөөтө дьин устан ылан уурбут лаампаларын иккиттээн холбон үлэлэтэ сатаан баран аккастанан күннэрэ кэлбитэ. Онтон ыксаан улуус дьаһалтатын урукку баһылыга Александр Николаевич Ядрев нэһиликнэһэтэ ыһыгыры таһаарыгытын нэһиликнэһэтэ өйөөбүтэ. Нэһиликтертэн харчы хомуйуутун, телемарафону ыһыппыт. Хоту нэһиликтер тута хомуйан туттарбыттар. Намтан чугас олохтоох нэһиликтер, оһиһигэр Нам селотун дьон хомуйоохтаах үптэрин ангарын эрэ курдугу туттарбыттар. Дьокуускай куораты, этэргэ дьылы, сыттана сытан, Саха сиригэр телевидение олохтомуга үйэ анара ааспыт үрдүнэн НВК «Саха» программаларын, саха сирэйдэри көрбөккө олоруу кыһыта да бэрдэ. Новосибирскай куоракка үлэлиир «Астроника» дьин фирматы кытта үе биридди киловатт кыамталаах передатчиктары дуоҕабар быһыгытынан сакаастаабыппыт. Ити 1997 с. этэ. Үс передатчик иһин 309 тыһ. солк. төлөнүөхтээҕэ. Этэн аһарбытым курдук, үп тута хомуллан биэрбэккэ төлөбүрү 1998 с. тизридибипит. Ыксал буолан Александр Николаевич эһини 109 тыһ. солк. булан фирмаҕа ыһыппыт. Дуоҕабар көрдөбүлэ барыта тугуулу курдук буолбута. Ол эрээри кэһини үпкүт 1998 сыл атырдыах ыйынааҕы доллар курса түһүүтүн кэһинтэн тийдэ дьин «Астроникалар» эһин үп көрдөөбүттэрэ уонна үс онугар икки передатчыгы биэрбиттэр. Фирма дьаһалтаны кытта дуоҕабыгар эһин биир пуун кырибитэ, онно «доллар курса уларытыыга оруолу оонньообот» дьин этэ. Ол дуоҕабар анныгар дьаһалта аатыттан баһылыгы солбууан олорор баһылык бастакы солбууааччыта илии баттаһына уһун сайын быһа кыаллыбакка атырдыах ыһыгар тийбитэ. Онон бөһөһөн олохтоох студияҕа передатчик кэлбэтэҕэ, күн бүгүнүгэр дьэри экирэттиһэ сатыыбыт. Икки передатчик кэлбитэ, 1998 с. холбоммута. Ол фирматы кытта улууһу ситимлээччинэн телевизорунан көрдөрүүнү республикаҕа дьаһайар, Москваҕа бас бэринар ГУП ТЦТР буолбута. Киһилэр бастакынан ОРТ, РТР программаларыгар сакаастаабыттар. Дьининэн РТР уонна олохтоох студияҕа бастакынан, онтон ОРТ буолуохтаах этэ. Үбү хомуйууну сахалыы программалары көрөр инигтэн хомуллубута. Саҕа передатчиктар 1998 сылтан үлэлээн «РТР+Якутия» программаны көрүү кэгээбитэ, хоту үс нэһилик халлыттар.

Модути нэһиликтерэ Харыйалаахтан көрүөхтэрэ. Ол эрээри ити үлэ түмүгэ кэһиниһэ. Өрүү сула сабыллыан эрэ иһиннэ оборудование туруоруллан борубалааһын сағаламмыта. Хантан эрэ «РТР+Якутия» программалар күүстээх мэхэй (помеха) телевизора киирибитэ. Кыһыны быһа ол мэхэйи көрдөөн хас да төгүл куораттан тахсан бэрэбиэркэлэр мээрэйдэри онгордулар. Ити мэхэй үөскүүтүн улуус соғуруу нэһиликтерэ эмиз «РТР+Якутия» программаны сүгүн көрбөт буолбуттара. Бағтаан мэхэй Сағаартан дуу, Найахыттан дуу кэлэр дьизиттэрэ, ол сыһыта дахаастаммыта. Быһыбар үлэтэ сағаланытын эргин быһылааҕа, мэхэйбит Дьокуускай куораттан тахса баһаарыллыбыта. Билэрин курдук, «РТР+Якутия» телепрограмма телевидение Намга көстөр буолуоғуттун, эбэтэр 1968 сылтан бөһөһөн каналынан бэриллэр.

Дьокуускай куорат быһырыгыттан эмиз 5 каналынан куорат үрдүк быһыкатын чыһчаал үрдүгэр туруоруллубут антеннаан (210 метр) 2 киловатт кыамталаах передатчыгынан НТВ программатын биэрэллэр. Быһыр мағаһын улахан анһыһылаах уочараттарыгар аанга ким күүстээх урут киирэрэ. Телевизор экраныгар эмиз ол курдук күүстээх сигнал урут киирэ сатыыр. Икки тус-туска программалар биир каналынан көрдөрүллэр буолан куорат сигналы күүһүрдэни улуус соғуруу нэһиликтерэ олох да көрбөт буолаллар. Маннаары бэйэбит быһыкатыгар сороғор уот бардағына куораттан кэлэр НТВ программаҕа чуолкайдык көстөр, онооғор Көбөкөнгө сорох ыаллар өһнөөх көрөллөр дэһэллэр. Ый аайы телевидение 5 канал кыһаҕын көстөрүн туһунан быһыкка үлэһиттэрэ уонна мин илии баттаһынаах иһитиннэриини биэрэ олоһорут, ону таһынан дьаһалта аатыттан сурук киирибитэ. Ол быһыгытынан ГУП ТЦТР техникскай сөһит мунһахтара буолулаагылар. Дьокуускайга билгин уонтан тахса каналынан телевидение араас программаларын көрөллөр, үксүлэрин передатчыга ачыгыһа 2 күт. Ол аата ОРТ да программалары мэхэйи онгоруохтарын сөп. Этилибит мунһах бүтэһиктээх быһаарыныны ылбатах. Үүммүт ый оротун сағана ГУП ТЦТР анал биригээдэтэ тахсан мээрэйдэри онгорон эфиргэ хаһык сигналлар баалларын, ким кими мэхэйдирин быһааран баран көрүөхпүт дэһэллэр. 5 каналы куорат НТВ-та төһө да кэһини ыллар биһигиттан былдыыр быһылаахтар, оччоҕо хаһык каналы биэрэллэрэ биллибэт, эппитим курдук, биир да иллэн канал суох. Бу олунньу 1 күнүттэн «Саха» НВК бэйэтэ туспа 12-с каналланна. Онон эмиз 2 квт передатчик туруорулуо дьизилэр. Тулуһун, баччаанга дьэри тулуһугут, боппуруоскут быһаарылыа дьизилэр. Телевизорунан, хаһыатынан дьонго өйдөт дьизиттэрин иһин

манһык судургутук суруйду. Бачча суруйан бара, таарычы олохтоох телевидение уонна радио дьылдаларын туһунан кэпсээн ааһыам.

Олохтоох студияҕа 1 квт передатчик хайдах кэлбэтэтин туһунан, үлэлээн-үлэлээн баран ата-аҕа-аҕа мунһытты туһунан суруйду. Билгин Новосибирскай куораттан студия уолаттара 100 ваттаах «Тоскон-100» дьин передатчыгы ағалыттарынан үлэли олоһорут. Онтукпут эргэрэн 100 онугар 50 ватт кыамтанан үлэлиир буолла, сотору-сотору ыарахан сыанага өрөмүөннэтэбит. Биһиги биэриллэрбит Партизанга нэһилэ, хоту Бөтүңгэ нэһилэ тийэллэр. 1 квт кыамталаах передатчыгытын ГУП ТЦТР атыһылаһан туруоруох буолбута 4-с сыла, тулуурдаахтык кэтэһэбит. ОРТ, РТР программалара государственнай программалар. Республикаҕа радионы уонна телевидение сайыннарыыга правительственной программа баар. Ити программа ОРТ, РТР, НТВ программаларынан республиканы бүтүннүүтүн хаачыһы көрүллэр. Биһиги ыксалтан эрдэлээбит улуус буолабыт. Онон биир передатчыгы ылар иэстээх курдук санаабыт.

Өскөтүн ол передатчик кэллэрииз, эмиз Көбөкөн нөгүө олохтоох биэриннэ улууһу бүтүннүүтүн хаһыны ситиһиктээхпит. Урут олохтоох ГУ ТРК «Нам» иһинэн 1 Хомустаахха «Көңкэмэ», Хатырыкка «Хатырык», Көбөкөнгө «Тарағана» дьин программалардаах этибит. Олохтоох студиялары НВК «Саха» иһинэн биир ситимгэ киллэриэхтиртэн ыла эфиргэ тахсар докумуоннара суох студиялар тохтотулан тураллар, студиялар онон корпостарга эрэ кубулуйан үлэлииллэр. Эфиргэ тахсыны Сибээскэ Российскай государственнай надзор органа көрөр. Быһыбар бириэмэтигэр, истыкыкит буолуо, хас да студияны сабыталаан тураллар. Киһилэр олус улахан ыстараабы туттар, Саха сиригэр кимтэн да ыйыппат бырааптаах органнар. Олохтоох студия иһинэн быһырыгыттан бэйэбит көбүлээһиммитинэн НТВ программатын көрдөрүбүт. Эһин үлэһипит суох буолан түүнүн араарыыга эрэдэһэбит. Дьаһалтаны кытта сүбэлэһэн салгыы үлэлэтиэхпит дьин санаабыт. Ылааннырыбыт курдук буоллаҕына телевидение биэрин барыта быһыкатынан бэриллэ этэ.

Аны радио туһунан. Улууска боробулуоханан бэриллэр радио суох буолбута ыраатта. Урут истиэнэҕэ ыйанан турар кырачаан холбуһа кими да мэхэйдэбэһкэ кэһини тураара олус үчүгэй буолара. Ол аны суох, ким да чөлүгөр түһэрэ кыада суох. Оччо үлүгэр боробулуоханы хаһык үбүнэн булуоххунуй. Аны туспа остоула туруоруохха наада. Урут дэриэһини иһигэр уот остоулабы туһанар этилэр. Билгин ол остоулабы уаһын киһи бас билэр. Онон улууһу радионаан хаачыһыар сылтан дьаһалта FM радиодолгунга 101,2 мцд частотаҕа үлэлиир 100 ватт кыамталаах передатчик атыһылаһан быһыкка туруортарда. Ол радио «Россия+Якутия» программаны алтынныкыттан биэрэ турар. Бу передатчик үлэлирин көңүллэтэр докумуон, ГУП ТЦТР эппиэттээх үлэһиттэрэ этэллэринэн, Москваҕа барыт. Ол докумуон соғуруу уонна эфиргэ тахсарга туспа лицензия ылыахтаахпыт дьин олохтоох радиостудия быһыбар бириэмэтигэр үлэлирин боппуттара. Студия радио үлэлиригэр наадалаах оборудованиени атыһылаһан бэлэм олорор. Докумуоннар мэхэйдэһэллэр.

Улууска телевидение уонна радио үлэтин туһунан иһитиннэриин итиннэ. Эрде тово суруйбатах хаһык дьизит. Ити онгоруохпүт, бу онгоруохпүт дьизиттэрин аайы кэтэһэн, тохтоон испиттин.

Бэйэм саава киллэрээччи, үп көрдөхтөрүң сүүрээччи-көтөөччү, ситимнээччи оруолун толорбутун онус сыла буолла. Аны быһырыгыттан улуус мунһаҕын денутаҕа буолан телевидение, радио боппуруостарын наакаас курдук ыланан улуус дьаһалтатыгар көмөлөһө сатыыһы.

И. КРИВОШАПКИН, ГУ ТРК «Нам» директора

Төрөөбүт дойдугар тапталыг тиэргэнтэн садаланар. Син ол тэнэ кыра Аня дьиэтин таһынааҕыны барытын - оонһуур талгэһэтин, отун-маһын, сарсыарда аайы чуга-стаары хонууттан котон тахсан ыл-лаас Сыйрыллар чычычаар - күөрө-гэйи сонургуу истэр, киһи өйүгэр со-унтан сонун хартыына, киһиэ лиэнтэтин курдук уларыан иһэр. Барыта сонун, сага.

Ити курдук киһи оҕо уонна оскуолатара сый-лара Кириэс Кытылга аас-пыттара. Аҕата кэлэрин олус кэтэһэр. Захар Захарович Ленин аатынан колхоз сыйгыһыта, быйыл үрдэтиллибит эбэхээтэли-стибэ ыһыан, үлэтигэр ха-наангытаагар да кыһанар буолла, онон киһиэ хойутуу дьиэтигэр кэлэр. Атаахта-тар ыһыа кыракий Ан-чык аҕата кэллэбинэ көтөхтөрөн олорон ону-маны ыйгыталаһар, кэпсэт-тэрэр. Захар колхозугар биригэдириинэн, кылады-апыһынан үлэлээбитэ. Комсомоль-скай тэрилтэни эмиэ салайа сыйды-ыбыта. Захар Захарович иһилиэк-кэ соҕоток музыкант. Төһө да сыйлаан кэлэр, киһиэтин ыччатта-ры мунһан субалаһар, кэпсэтэр. Сэриин кэниинээри сыйларга ыччат күүрээни күүһүрбүтэ. Киһи произ-водствога, культураны-маассабай үлэлэргэ көҕө үрдээбит кэмэ этэ. Комсомол баһылыга Захар Захаро-вич уус-уран самоделательноһы са-лайар, сага ырыалары үөрэтэр. Ки-һиэни көтүспаккэ баянын туһуту-нан сыйдыан, ыччат көҕүн тэрийэр. Аҕатын кытта Аня кулуупка бар-сыһар. Эссө кыратыгар көтөхтөрөр. Сотору-сотору түһэн аҕатын кэнииттэн сүүрэн тыгыгы-райан иһэр буолара. Киһиэтин сый-дыа сатаан, тулуйбакка, ханна эмэ бүк сири булан утуян хаалара, ки-һиэни көрдөөн ардыгар сүпсүлгөн буолан ылара. Ийэтэ Александра Алексеевна оҕону ааныа утуппак-кын, киһиэ аайы илдэ баратын диин кэргэни сэмэлиирэ. Ийэтэ кыһыһын эмиэ мөҕөрө, онно тутатына ылы-ныах курдук ыһыага да, умнуулара.

Октябренок, онтон пионер Аня кулууптан арахсыбат буолта. Бири-гэ үөрэнэр оҕолорун кытта концерт көрдөрөр буоллактарына Аня дэ-күниүүрө — аҕатын кытта тэнгэ тэрийсиптиһэн барара. Кулууп үлэ-тигэр сыстыгыта, музыканы кэрэхсэ-эһинэ бу сыйлартан садаламмыта. Аня Афанасьева орто оскуолаһы маһна, Хамаҕатта бүтөрүтэ. Ити кэниэ биригээдэр сүөһү көрүүтүгэр уонна атын да үлэлэргэ кыттыбыта. Ити сыйдыан ханна эмэ үөрэммит үчүгэй да буолуо этэ, диин саныыр буолбута. Чурапчытааҕы СПТУ-га биер сыйлаах баянныгар курстара аһыллар үһү диин истибитэ, кыһы хаһаан да маһна үөрэнэн, аҕатын За-хар курдук музыкант буоларга са-наанар. Улуус культурага отделын собиадиссэй В.Е. Эверстов үөрэнэр-гэ дьобурдаах 4-5 оҕону сүүмэрдээ-битэ. Чурапчыга баран үөрэнэр дьол-го тиксипит Аня көтүөҕөр кыһата эрэ суох курдук сыйдыбыта. Баҕа са-наатын туолууга дэи итиник саҕа-даммыта.

Аня аҕатын туйаҕын хатаран, баяниет идэтин ылан, сотору боу-лаат, дойдутугар төннөн кэлбитэ. Үөрэҕин бүтэрэн баран, биер сый болдьоххо, Мэнэ-Хаҕалас оройу-онун Баатарыгар кулуупка худ-руктаабыта. Үлэҕэ көхтөөх уонна бэриниилээх кыһы баатарлар собулаһыттарэ. Таптыыр Хамаҕат-татын олус ахтаҥа. Кыһы ыгыты-маары дьирээлэһэн көрбүттэрэ да табыллыбатаҕа. Аны дойдутугар кэлбитэ. Кэллэ кэлээт үлэ үһүгэр баар буоларга эппиттэрэ аҕай. Бу кэмтэн ыла Анна Захаровна кулу-упка соҕоток музыкальнай үлэтиг буола түспүтэ, киһи ханан да түмүгэ көстүбэт үлэҕэ аһаммыта, сыйла-ры, ачыктыгыры аахсыбакка үлэ үһүгэр түспүтэ. Онтон ыла кулууп үлэтин этинэн-хаанынан ылбыта. Күн бүгүнүгэр диири кулууп саамай деятельнай үлэтигэ. «Комсомоль-скай» совхоз дирекцията баяниет, ол аата худрук, хамнаһын төлүүргэ быһаарбыта. Ирдэбил да улахан этэ. Үөрүү-көтүү, мероприятие бу-олла да, били баянистытын аралы-ахха дэһини буолара. Анна Захаровна онон кыра хамнаска да сырыттар, үлэтэ, түбүгэ өрүү бүһиэт, эбиллэ, үүнэ турар. Биригээдэ аайы ол саҕа-на кыһыл муһунгар эбэтэр, хана-рытан ааттыылларынан, «сүөһү көрөөччүлэр дьизлэрэ» тэриллэн үлэлииллэрэ. Мунһахтар, көрсүһүүлэр, бизчэрдэр маһна ытыллар буолаллара. Ол аайы ба-

рытыгар музыкант наада буолан иһэрэ. Аны биригээдэ ыччаттара концерт туруоран күрэхтэһэллэр. Барытыгар баяниет сүүрэн иһэр, киһини онно илдээлэр, маһна аҕадаллар, үксүгэр чааһынан быы-саһан музыканы тардылаһыны бу-олара.

Кулуупка политической даата-ларга бөлэмнэни сүпсүлгэнэ. Дакы-лаат хас чаастан буолара, концерт

хаалыан баҕарбат. Сааһырбыт дьон пьеса туруораллара маһан аҕай кы-аллар буолбат. Маньык жанрга урут ким эмэ оонһообута дуу? Нэһили-эк дьонун Анна Захаровна хас би-ридиилэрин ааҕа билэр. Худрук Ха-ритинова Антонина Алексеевна уопускаҕа олорор. Онон директо-ра Жиркова Матрена Алексеевна-лын пьеса туруоруутугар ылсал-лар. Үгүс кыттаа чычылаах айымнь-

Конкурска

ЭЙЭБЭС ИЭЙИЛЭЭХ КУЛЬТУРА ТУЙГУНА

(Очерк)

ис хоһооно барыта ырытыллар. Са-арбах бэрээдэктээх толорооччу кыттыбат. Ырыа, хоһоон, сценка-лар ис хоһооноро ырытыллар кэмэ этэ. Партия ыйыһыта онуга. Конце-ры бөлэмниир киһиэхэ уратылаах түбүк - толорооччулар састаапта-рын быһаарыы, «оннук буоллаҕына мин кыттыбаһын» — дииччи да баара. Ырыаны куолаһка сөп түбэ-һиннэрэн талыы, толорооччу таҥа-на-саба, аны нотаны була охсуох-ха - ити курдук олус түбүктээхтик үлэлээбитэ оччолорго уус-уран са-лайааччы Анна Захаровна. Ол кэм-гэ «Комсомольскай» совхоз бизе биригээдэтин, киһи аппаратын, ав-топаарка коллективин итиннэ нэ-һилиэккэ баар орто оскуола, икки детсад, общественной тэрилтэлэр түмсүүлээх фестивалларын ытыгы ураты тэрээһини уонна сатаан са-лайар дьобуру эрийэрэ. Кулууп үлэ-тин түбүгэ бүтэр уһуга көстүбэт. Оттон билигин үлэ адыс атын май-гыһаанан улаатан, диригээн иһэр.

Сайын кэлигэ, күөххэ үгэһини, сибээсэллээх кырдалга дьаарбайы-ити барыта фантазия алыһын кур-дук эрээри, өссө улахан түбүгү, тэрэ-эһини эрийэр. Сайылыкка көһөн та-хсан хатыламат үөрүүнү, өй-саһаа көтөҕүллүүтүн көбүтэр. Олох бүһиэт үчүгэһин, кэрэтин көрбөхтөөһөн, бил-бэхтэһэн хаалыаххын баҕарарын, аһа кэмнээх буолаахтыа дуо? Бэс ыйыгар ыгытыллар ыһаахха ураты-лаах суолта ууруллар. Обществен-ность көмөтө баар буолуохтааҕын билэр эрээри, барытын кулууп үлэ-тигэригэр сэлээн иһитин. Түһүлэни оҕоруу, кэргэтиги, кондери бөлэмнэ-эһини, сайыгы кэмгэ, дьон онно-манна тардыһыт биригээтигэр түмэр, чөмөхтүү ыраахан. Сайыгы түһү бараксан күөһү көтөн кэлэрин үлэ үлүскэнигэр ылларан билбөккө да ха-алааччылар. Итиннэ барытыгар Анна Захаровна ылсын, түсүһөн иһэр.

Алгит биригээдэни тэрийэн отту-ур звеноларга, сайылыктарга икки-лигэ-үстүүтэ сыйдыахтааҕын былаанга, графикка, сводкаларга киллэриллэр. Хайа, оттон күһүн үлэни түмүүгэ былаан туолбатар киһи эмэ хаарыйаллара биллэр. Этэргэ дылы, күрүү намыһахтыы кулууп үлэтигэригэр түһэрээлэрэ чахчы. Төһө эмэ ыраах сири сатыы хаамаһын таһааркын, баянныгын сүкпүтүнэн, куйааска - абытайын!

От үлэтэ үмүрүйэр, сайылыктар бөһүөлэккэ көһөн кириллэр, оску-ола аһыллан оҕолор үөрэнэллэр. Киһи-сүөһү элбээн, туох барыта оннун булар, сэргэхсийи, барыны сангалыы көрүү, билгээһини сана-аны аралдыгытар, түмэр. Ити бары-та түмүллэн «Түһүлгэ» сыһыалаан киһиэ үлэтин сагалыы көрөр, бы-лаанньыр.

Биһиги очеркабыт героиня Анна Захаровна Заровняева итиннэ ба-рытыгар кыттыһар, сүбэлэһэр, сүүрэр-көтөр. И.А. Крылов үгэтин санаан кэлэрин, күөх сайын билли-бөккө ааһар, оттон киһи сүөһүтүгэр ото тоһо оттонно, ыллаан ыһа баарда, үңкүүлээн битийэн сайыны атаарда. Үлэҕэ бэриниилээх, өс хо-һооно этэрини, туһутун ыһыкты-бат, эппитин мүлчүрүһүт идэлээх киһи. Бэлэмнэни өргө дылы барар, кулуупка баян тыһаа эйээрэн түүннэтэ тохтуур.

Хамаҕатта нэһилиэтин айар уус-уран коллектива мэлдьитин 1-кы, 2-с миэстэлэри ылара элбэх үлэ-тэн, бэлэмнэнигитин ситиһиллэр. Нэһилиэниэ көхтөөх кыттыгыта эмиз быһаарар оруулаах. Ветеран-нар улуустааҕы сэбизтэ нэһилиэк-тэрини пьеса туруоралларыгар сүбэлээр. Коллектив коллективтан

ыны көрдөөһүн барар, элбэх киһи кыттары көхтөөх, үчүгэй. Саха Р е с п у б л и к а т ы н үгүлээх артыыһа Илья Иванович На-ходкин «Хабырылла Дьөгүрөп» диин 4 оон-һуулаах пьесатын ту-руорарга сүбэлэһэбит. Бу ыраахан сорук. Оруолларга дьону сүүмэрдээһин, сөгтөөх дьобурдаах көстө охсу-бат. Пьесаны туруору-уну көрөөччү кытта үлэлэһэ үөрүйэх Анна Захаровна ылсыннар. Киһиэ аайы бэлэмнэ-нии. Жюрига уонна дьонго көрдөрүү бу тийиэн кэлэр, ыксал бөҕө буолар, сүбэлэһэн, күнгэ иккилигэ ре-петицияны ытыабыт. Салайааччыбыт Анна Захаровна тулуурун онно сөхпүпүт. Декор-ацияны, көстүүмү Матрена Жиркова дьаһайар. Кэллэхпит аайы Анна Заровняе-ва үөрэ-көтө көрсөр: «Хайа, кэллэгит дуо? Ча, итиннэ сыһынаах-таныг, билигин саҕа-лыахпыт», — сүбэли-ир, уоскутар холку, намыһай куолаһа иһилимээхтир. Миэ-хэ партизан Дьөгүрөп оруолун би-эрбиттэрэ, күн аайы биликтэһин да кыһымына сэмэ бөһүгү ылабын да, тулуйабын. Пьесабыт героиня темпераментнай, энергичнай киһи, сааһырбыт киһи киһи курдук хам-саныан, саҕарыан дуо? Уустук. Салайааччыбыт холку-холкутук быһаарар, сүбэлээр, кэникиниэ ончубутун син булуан, күө-дэаа буоллубут. Бары күүс-көмө буолан пьесабытын туруордубут. Жюри бастагы мизэсти аныгыга быһаар-бытын үөрүүнэн көрсүбүпүт, ба-рыбыт сырата, эрийэ таах хаалба-тарар үөрбүпүт.

Анна Захаровна аҕа саастаах дьону ытыктыыр, мэлдэн киһилэри үрдэтэ тутар, кимиттэн тутулууга суох биер тэник сыйыһаһар. Ки-һилэргэ аһаан бизчэрдэри, сыһы-лаан киһилэрин эрдэттэн былаанна-ан, ырытан ыһтар. Кыһыны 55 сы-лыгар аһаан ветераннар концертара ыгытыллар былааннаан. Кичэйэн бэлэмнэһит. «Биһиги кыһыбыт» диин литературнай-музыкаль-най монтаж туруоруллар, элбэх хо-ровой ырылаах. Үгүс хоһоон аардыллар, 40-50 кыттааччылаах коллектив түмэр, ыллатар олус уустук. Бүгүн репетиция, сарсын эмиэ... түбүкүт ол курдук үгүс. Сүөһү кэмгэр уулатыллар, аһатыл-лар режимэ уларытар. Өрөөбөккө ылыбытыт, ааҕабыт. Түмүк конде-ртыгар иккис мизэсти аныыллар. Сөпсөһөбүт, үрдүккэ талаһарга кы-ахыт тийбэт.

Аҕа дойдуну көмүскүүр сэриин сыйларыгар тулаһаах, көрүүтэ-ис-тигэ суох хаалдыт өрү элбээбитэ. Саха сири улуустарыгар 33 детдом тэриллэн үлэлээбитэ. Онно иһиллэн, тыһынаах хаалан үлэтиг буолбут-тар ол кэмнээри эрийдэх олохторун түмөн суруйбут «Сэри сыйларыгар детдом баар буолан» диин киһигэ презентацията ыгытыллыбыта. Анна Захаровна Хамаҕатта уонна Сал-баһага тэрийэн ытыһыта, Хама-ҕатта детдом 1943 сытан үлэлээ-битэ. Ити киһигэр Намтан 4 киһи ыстатыйата киллэриллибит. Салба-

нэһилигэр Хамаҕатта детдомугар олоһубут 6 үлэ, тыыл ветераннара бааллар. 6 детдомовец чөмөхтөөһөн олорор сиригэр айан ыраарыттан, суол эрийдээтүгүн хаайтарбакка бу киһигэни билиһинээр соруктаах айаһаабыһыт. Эрдэттэн бэлэмнэ-миһипит, программа быһыытынан концерт көрдөрбүпүт. Олохтоох дьону кытта ирэ-хоро кэпсэтэн, уруккуну-хойуккуну санасыһыт. Ол сыйлардаах ыраахан олох кыһа-рҕаны билэн улааппыт дьон санаа атастаһыта, олох-дьаһах туһунан кэпсэтии бэрт уһунук барбыта, бары ити гастролтан астымыһыт.

Биһигини Анна Захаровна За-ровняева бэлэмнээн илдэ сыйды-ыта. Маньык мероприятие үчүгэйи, сонуну пропагандалаһын курдук көрүлүүн сөп этэ. Ити кэрэхсэбил-лээх мероприятие туһунан Салба-тан А. Прокопьева маһтан суруй-бутун төбө эрэ «Энсиэли» хаһыат редакцията бэчээттээбэтэ.

сааһынарын улуустааҕы Бочуотун киһигэтигэр 2000 сылга киллэрилли-битэ.

Хамаҕатта «Түһүлгэ» сыһы-алан киһигэр Жиркова Матрена Алексеевна, Парникова-Харито-нова Антонина Алексеевна, Мака-рова Надежда Григорьевна буолан аҕас-балыс курдук тутуспутунан 1989 сылтан биригэ үлэлииллэр. Бу сөпкө түбэһипит талааннаах айар коллектив. Төрдүн тус-туса идэ-лээх, олоххо араас-араас көрүүлэ-эх специалистар түмсүбүт дьолло-ох кыһалара. Эйэлээх бастын үлэ-лээх коллектив. Киһигэр маһна түмсүһүн үлэлиэхтэригэр кулууп үлэтин эрэ буолбакка, бу тэрилтэ су-олтатын уонна аһаан өрө көтөхтүлэр. Хайдах тэрийдэххэ үлэ үчүгэй буолуорун, дьону сэргэхситэр, түмэр көдүүстээһин билэн, аһаан-таан үлэлиир төг дьон айымньыла-ах болөхтөрө. Бу сыһыалаан ки-һигэр дьон мэлдэн үөрэ-көтө кэллэ-

лэр. Киһигэр кытта эйигин ыраас, сылаас ми-чээрини эрдэлэни көрсөр. Маһна киһириккин кэм-симмэкини. Толору үөрэн, санааг көтөҕүллэн төннөбүн. Сонунтан сонун, үчүгэйтэн үчүгэй бизчэр-дэр, көрсүһүүлэр, конде-ртар былаан быһыытынан ыгытылаллар. Кэники сыйларга үүнэр сага ды-лы ыһы маһна интэриэ-һинэй, киһи эрэ уйулдатын хамсар тэрээһиннээх би-чэрэ буолуталыыр. Көрө, билсэ, сыһыана атын нэ-һиликтэр, Нам селотун, Дьокуускай куорат ыччат-тара түмсүлэр, кэрэни, ба-стыгы көрөн, билэн толо-ру дьоллоох изийини си-тэриллэн дьизлэригэр төннөлөр. Сага уонна эргэ дылы бэлиттээһин маһна, Хамаҕатта эрэ бу курдук өрө көтөҕүллүүлээхтик, сиэри ситэрэн тэриллэрин толору көрөн, биһирээн, маньык кэрэни, үчүгэйи мүлчү эрэ туппатарбыт диин бөһөхсүбүт санаала-ах төнөр киһи үгүс. «Ырыа кытыла» трио эмиз маһна тэриллэн, сүрэхтэ-нэн аар-саарга аатыра сыйдыбыта. Киһилэр Гор-най Мытаагар, Маҕараска, Бөрдүгэстээххэ өссө аһа баар Мирэйгэ тийиэн конкурска кыттан, лауре-ат аатын ылан кэлбиттэр. Анна Захаровна «Ала-ас хотуна» хамсаһын биер

Анна Захаровна «Ала-ас хотуна» хамсаһын биер

актыбыһынай чилиээнэ. Салайааччы Матвеева И.П. бөлөһүн кытта Ам-маҕа, Хаҕаласка уонна Дьокуускай куоракка сыйдыһыта. Итиннэ тэнэ саамай улахан түһүлгэ Мэнэ-Ха-ҕалас Павловскайыгар буолбут ба-аһынай дьахталларын сүбэлэригэр кыттыбыта. Ылал экономикаһын сай-ыһнаар суоллары көрдөөһүнигэ хас да хайысханы тутуһан үлэлээххэ сөбүн ылыммытара.

Киһи дьонго-сэргэҕэ аһаарыты-аттаах. Хамаҕатта нэһилиэгиттэн улуус мунһаһын депутатынан та-лыла сыйдыбыта. СР культура-тын туйгуна, «Медаль материн-ства» мэтээлинэн элбэх оҕолоох бу-олан наҕараадалаһыта. Ол да буоллар Анна Захаровна саамай үрдүк наҕараада дьон ытыктыбы-ла, сыһабыла. Кэргэнэ Дмитрий Иванович Алексеевтыын 8 ороло-охтор, сорохторо үлэтиг буоллулар. Оттон саамай кыралара Мира 10-с, Дима 9-с кылааска үөрэнэллэр. Ма-һаары СГУ омук тыһын факульте-тыгар 3 курска, Вера оскуоланы ааспыт сылга бүтөрүтэ. Иккиэн үлэлиир буолан ыал тэниэн үчүгэй-дик олоһоллор.

Анна Захаровна төрөөбүт Ха-маҕаттатын олуһун таптыыр. Дой-дун дьонно илээхтик, бэйэ-бэйэ-көмөлөһүһэн олоһоллоругар ис сүрө-дүттэн баҕарар. Нэһилиэк олохто-охторун ааспыт сый олуһунугар буолбут айдааннаах мунһаһы собулаһыттарэ. Тутатына харда кур-дук ыстатыйа суруйа охсон «Энси-эли» хаһыакка бэчээтлэһиптэ.

Анна Захаровна Заровняева туһунан суруйуубун түмүктүүбүн. Киһи дьонно сүбэлэтэр үчүгэй үлэ-тиг. Төрөпүттэрин Захар Захаро-вич Афанасьеви, ийэтин Алексан-дра Алексеевны утумнаан эйэрсэ майгылаах, амарах сыһаас сыһа-наах. Анна Захаровна 2002 сыл олунуу 9 күнүгэр 50 сааһын туо-лар. Киһигэ туйгун доруубуйаны, ситиһиллээх үлэни, дьобу-сорууну баҕарыт.

Г.И. КРИВОШАПКИН, журналист

Спорт-дьулуур, спорт-тулуур ДЬАХТАЛЛАР СПАРТАКИАДАЛАРА

Олунньу 2 күнүгэр улуустаагы гимназия саҕа тутуллубут спортсаалатыгар Нам селотун дьаһалтатын көбүлээһининан Нам селотун тэрилтэлэрин дьахталларын спартакиадага буолла. Спартакиадаҕа сыал быраҕыга (дартс) уонна канат тардыһыытыгар селотэрилтэлэригэр сүүмэрдэммит 16 хамаанда, барыта 106 дьахтар кытынна.

лотун баһылыга Д.П. Корякин, спорт ветерана Е.В. Старонова, Нам селотун дьахталларын сэбиэтин председателэ Н.Е. Кириллина эбүрдэ тылларын эттилэр. Былаах көтөбүлүнэ. Сыал быраҕыга биэстигэ быраҕан 20 очколанан 1 миэстэни Л.И. Протопопова (киин балыһа), 2 миэстэни 18 очколанан Т.А. Чирикова («Солнышко» детсад), 3 миэстэни 18 очколанан Л.Е. Ва-

сильева (НСПП-1) ыллылар. Канат тардыһыытыгар 1 миэстэни киин балыһа хамаандата, иккин «Кэңчээри» детсад коллектива, үсүһү «Тулдукчаан» детсад коллектива ыллылар. Кыайылаахтарга сыанаалах бириэстэр уонна грамоталар туттарыһыһылар. Канат тардыһыытыгар гимназия физкультураҕа преподавателлэрэ Находкин В.С., Кириллин С.С. уонна село дьаһалтатын специалиһа Васильев А.Г. судьуйалаатылар. Дартска гимназия физкультураҕа преподавате-

лэ Сивцев И.А. уонна дьаһалта специалиһа Ядрихинская М.А. судьуйалаатылар. Спартакиада кылаабынай судьуйата, село дьаһалтатын кыл. специалиһа С.Г. Кокорев этэринэн, тэрилтэлэр көхтөөхтүк кытыннылар, 4-с уонна 1-кы №-дээх детсадтар коллективтара бары биир тэг үчүгэй формалаахтар, манньк спартакиада график быһыытынан спорт араас көрүгүнэригэр аны да ыгытыһыла.

В РЫКУНОВА

РЕСПУБЛИКА, УЛУУС ВЕТЕРАН СУУРУГЭ Светлана Егоровна Винокурова (хаартыскаҕа хаагастан бастаы) Хатырык нэһилигин олохтооҕо. Улэ, спорт ветерана. Уһун бириэмэҕэ Остуолбаҕа сибээс отделениетыгар почта таһааччынан үлэээбитэ. Спордуна 1965 сылтан күн бүгүнүгэр дьэри дьарыкта-

нар. Ити сыллар тухары сүүрүүгэ уһун дистанцияларга марафонга улууска улуустар икки ардыларыгар күрэхтэһиилэргэ, республикаҕа үгүстүк 1 миэстэни, 2-с, 3-с миэстэлэри ылаттыр күүстээх сүүрүк. 1999 с. К. Байкалов бириһингэр 5 км. сүүрүүгэ республикаҕа үһүс миэстэни «Дьулуур» дьиз сүүрүүнү таптааччылар кулууптарын республикага күрэхтэһинигэр манһайгы миэстэни, Туймаада-Эркээни кыра марафонга республикага күрэхтэһинигэ үһүс миэстэ, «Саха-марафон» республиканскай күрэхтэһинигэ 10 км. иккис миэстэни ылаттаабыта. Светлана Егоровна анардас быһыл 2001 сылга таһаарылаахтык күрэхтэстэ. Ол курдук от ыйын 29 күнүгэр Дьокуускайга «Дьулуур» сүүрүүнү таптааччылар кулууптарын күрэхтэһинигэр 5 км. сүүрүүгэ үһүс, атырдыах ыйыгар Мэнэ-Хаҕалас улууһугар А.П. Илларионов бириһингэр биэс уонтан таһса саастаахтар күрэхтэһинилэригэр иккис, балаһан ыйыгар Мэнэ-Хаҕалас улууһун Төхтүр бөһүөлүгэр спорт маастардара Неустроева М.Р. уонна Винокуров Н.С. бириһингэр буолбут 5 км. республиканскай күрэхтэһинигэ 55 сааһыттан үһүсүгэр 1 миэстэни ылаттаан грамоталарынан, мэтээллэринэн наҕараадаланан кэлбитэ. Света билигин да инникитин күрэхтэһэр былааннаах. Спорт ветераныгар өссө да ситиһинилэри, үтүө доруобуйаны, кэлэр саҕа дьылга баҕарарыҥ!

Кундүтүк саныыр биригэ үөрэммит дьүөгэбитин ЗАБОЛОЦКАЯ ДАРИЯ МИХАЙЛОВНАҢЫ үөрүүтүгэр үбүлүгүнэн итиитик-истиитик эбүрдэлибит! Эп кэңчээригиччаты итиитигэ-үөрэтигэ айымньылаах-сыралаах үлэтин үрдүктүк сыаналыбыт. Бу үөрүүлээх күнтүгэр Эйизхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, айымньылаах үлэҕэр үрдүктүн ситиһинилэри, күн сиригэр баар бары үтүөнү-кэрэни, уһун дьоллоох ологу баҕарабыт. Эдэрди эйэҕэ дууһаһынан, эрчимнээх үлэтинэн, дьонго истин сыһыанһынан, иитэр-үөрэтэр кэңчээригиччаккар үтүө холобур буола тур.

Эбүрдэни кытта 1970 с. I Хомуस्ताах орто оскуолатын биригэ бүтэрбиттэриг

Кундүтүк саныыр уолбун, бырааһын, убайытын ИВАНОВ ИВНОКЕНТИЙ МИХАЙЛОВИЧ 50 сааскын туолбут күнүгүнэн ис сүрэхитигэр эбүрдэлибит! Баҕарабыт бары үтүөнү, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьиз кэргэттэргэр дьолу-соргуну, оҕолорун үөрэхтэрин бүтөрүн дьонго эрксээтэр үчүгөй, үлэһит дьон буоллуннар. Эһиги дьиз кэргэннигин кытары сайаҕас санаа, сылаас таптал, дьол-соргу, табаарыстаргыт өйбүллэргэ эбүрдэстиҥ!

Эбүрдэни кытта ийэк, эдьийиһик, кутуөтүр, бырааттарыҥ, кийиттэриг

Убаастыыр биригэ үлэһири коллегатыгар, дьонун-мааны ыл ийэтин, эйэҕэ эбэтин АННА ЗАХАРОВНА ЗАРОВНЯЕВА 50 сааскын бэлиэтир дьоро күнүгүнэн итиитик-истиитик эбүрдэлибит! Баҕарабыт Эйизхэ саҕа үйэҕэ саҕалы саһааны, чиргэл доруобуйаны, уураабат дьолу-соргуну! Үтүө субьинэн дьонгун-сэргитин үөрдэ сырыт дьиз сахалы сайаҕастык алгытыбыт. Алгыс тылбыт үйэтин уһаттын, ийэ, эбэ иэйилээх таптала, сүрэгин сылаһа куруутун сыдыаһа сырыттын.

Эбүрдэни кытта биригэ идлээхтэриг «Түһүгэ» сыһылаах кийин коллектива

Хамаатта нэһилиэтин «Алгыс» эбэлэр түмсүүлэрин уон сыл салаһан, тэрийэн кэлбит кулууппут салаһааччытын ЗАРОВНЯЕВА АННА ЗАХАРОВНАҢЫ үйэ анардаах юбилейгын эбүрдэлибит.

Иһинитин даһны эбээлэри кытта айымньылаахтык үлэ-лэһиз дьиз эрэнэбит.

Бһниги туспуугар кыһамньыҥ, көмөг, сыһыланһымытын тэрийсэриг иһин махталыгын тиэрдэбит. Өссө даһны кырдыаҕас дьонуг тапталарынан угуттанан, үөрэ-көтө уһун үйэлэнэргэр, дьоллоохтук олороһорго баҕарабыт.

«Алгыс» эбэлэр түмсүүлэргэ

Саха Республикатын үөрэбин туйгуна, кыра уонна орто саастаах оҕолорго аналлаах ырыалары айыы республикатаагы конкурсун кыайыһылааҕа, призера, «Оҕолор - быһкаа күһнэр» киһигэ автор, республикатаагы мелодистар союзтары чилиэнэ Егоров Валерий Ефремович ырыаларын толорууга оҕолорго ырыа конкурсун БАЛАҢЬААНЬАТА

Бытыһалар сыр: Нам селота, А. Шестаков аатынан сыһылаах киһиэ, МУУС УСТАР 5 КҮНЭ

Сыла-соруга: * оҕолор ортолоругар Нам улууһун мелодиста Валерий Егоров ырыаларын пропагандалааһын; * оҕо айымньытыгар, сааһынан ураһытыгар чугас өйдөбүлүлээх иитэр-үөрэтэр ырыа бааһын харҕатыгы; * оҕо эйгэтигэр төрөбүт төрүт тыһынан ырыаны элбэтиг; * оҕо өйүн-санаатын аныгы музыка тыһыныгар туһулааһын. Конкурска оҕолор үс бөлөһүнэн икки турга кытталлар: I тур 10 ч. 1-кы бөлөх - детсад оҕолоро; 12 ч. 2-с бөлөх - 1-4 кыл. үөрэнээччилэрэ; 15 ч. 3-с бөлөх - 5-11 кыл. үөрэнээччилэрэ. II тур 17 ч. Финал Кыттар усунуос - толорооччу, кыргатэччи айы - 20 солк. Хас биригэни толорооччу 2 ырыаны ыллыыр: 1. Валерий Егоров ырыата; 2. Оҕо ырыата (көңүл тема). Конкурска кытталлар: * биригэлиэн толоруллар ырыалар; * аһамблга толоруллар ырыалар. Сайаапкалары кулун тутар 30 күнүгэр дылы үөрэх улуустаагы управлениетыгар Ивановна В.П. тиксэриллэр. Бириһингэр: Валерий Егоров аатынан Гран-при, бөлөх айы лауреаттар, дипломаннар уонна анал бириһингэр. Конкурсу тэрийээччилэр: Нам улууһун үөрэтин управлениета, культура отдела, Нам с. администрацията, «Тулдук хаара» мелодистар түмсүүлэрэ, «Хатыҥчаан» аудиостудия, Нам начальнай оскуолаты, улуустаагы ыччат отдела. Конкурсу бүтүүтүгэр «Оҕолору харыстаан» дьиз ырыа хоһунан ылланар. Репетиция кэмигэр «Хатыҥчаан» студия аудиокассетаҕа ырыалары устар уонна атыһа таһаарар. Билсэр телефоннарыгыт: 21-3-94 улуустаагы чэрэх управлениета, 21-4-84 Нам начальнай оскуолаты.

ЧУОЛКАЙДААҢЫННАР Дьарааһын Мааркап «Итэҕэл уонна арыгы» дьиз суруйуугар кэксэ көтүтүүлэр, сыһаһалар баалларын чуолкайдьыбыт. Хаһыат 8-с №-рин бүтэһик колонкатын ортотугар «Ити баар итэҕэл биригэ силистээгин көрдөрөр» дьиз «Ити бары итэҕэл биригэ силистээгин көрдөрөр» дьиз аарыһылахтаах. 10-с нүөмэр 8-с колонкатыгар баар этин манньк буолуохтаах: «Бүгүн остуолларын, олохторун суох гыһылахтаах этим». Салгыы «...адам хаампыт.» дьиз «...Адам хаампыт...».

БИЛЭРИИЛЭЭР РЕКЛАМА

НЭҺИЛИЭННЭ ИСТИИТИГЭР НАМНААҢЫ ВЕТУПРАВЛЕНИЕ УОННА ЛАБОРАТОРИЯ БИЛЛЭРЭР

Саҕа ветеринарнай сокуонига олобуран, гос. сыанаҕа комитет биэргэһитт преискураны (№ЯТ-28-99) быһыытынан өнгөнү өнгөрүүгэ сыана улартыһытын иһитинэрэбит:

- 1. Хаһаайыстыбалар, предпрятиелар, бааһынай хаһаайыстыбалар уонна чааһынай предпринимателлэр 2 сылга болдьохтоох регистрацияны аһаргыт булгуччулаах, ол эрэ кэһиттэн эһити үлэни өнгөрөн таһаарар уонна бородуксуһаһытын атыһылыр быраабы ылабыт: а) Кыра бааһынай хаһаайыстыбалар, чааһынай предпринимателлэр - 1 тыһ. солк. б) Предпрятиелар, улахан бааһынай хаһаайыстыбалар - 2 тыһ. солк. Регистрациялааһын үлэ чааһын кэмигэр ветуправлениеҕа ыгытыһалар. 2. Эти туттарыһа 1 төбө - 55 солк. 3. Оҕуруот аһыгар 1 тн. - 50 солк. 4. Техничексэй сырьэ (балбаах) 1 тн. - 50 солк. 5. Тыһынаах сүөһүнү киллэри-таһаары 1 төбө - 55 солк. 6. Тириини туттарыһа 1 уст. - 23 солк., ол иһигэр лабораторияҕа анализаһын - 7 солк. 60 х., бэчээт уурууга - 3 солк. 80 х. 7. Үүт туттарыһа лаборатория анализа 1 проба - 50 солк., ветыспыраапка - 10 солк. 8. Сымьыты туттарыһа лаборатория анализа - 30 солк., ветыспыраапка - 10 солк. 9. Эт, балык, аһылык бары атын көрүгүн лабораторияҕа анализаһын - 50 солк., ветыспыраапка - 10 солк. 10. Сир аһын бары көрүгүн, тэллэйи, күөх луугу лабораторияҕа радиациятын көрүүгэ 1 проба - 15 солк. 11. Куоска, ыт тириилэрин ыарыһытын лабораторияҕа бэрэбизкэлээһин 1 төбө - 15 солк. Уларыһылар бу дьыл олунньу 11 күһүттэн олохто киһирэллэр

10-с колонкаҕа «...аҕабынаан...» дьиз «...Ачабынаан...», «...аҕабын...» дьиз «...Ачабын...», «Ону өй хаата адам барахан...» дьиз «Ону өй хаата Адам барахан...» дьизиллэхтээх. 11-с нүөмэр үһүс колонкатыгар «Таһара киһини баайтадыадыһа арааран өрө тутара эбэтэр аһыһылары да сөбүлэбэт» дьиз этингэ «...өрө тутары эбэтэр аһыһылары...» дьиз аарыһылахтаах, оттон 5-с колонкаҕа «Төрүт култуура» урууга дьиз этингэ «...учуутал сахалы сизри-туому үөрэттин...» дьизиллэхтээх. Алдастары көһөрөн туран автортан быраһыты гыһарыгар редакция көрдөһөр.

БИЛЭРИИЛЭЭР РЕКЛАМА

ВНИМАНИЮ АБИТУРИЕНТОВ! Центр довузовской подготовки желающих поступить в ВУЗы, ССУЗы проводит с 4 февраля с.г. 4-хмесячные платные курсы по предметам: биология, химия, математика, русский язык, физика, история, иностранные языки (англ., фр.). Плата за 1 час - 25 рублей. Место проведения: с. Нам, ул. Ст. Платонова, 18. Центр образования.

Администрация УО

Корякин Дмитрий Дмитриевич аатыгар В-СН 646065 №-дээх бэс ыйын 10 күнүгэр 1996 с. Намнааҕы ис дьыала отделынан бэриллибит паспорт сүппүтүнэн дьингэ суоһунан аарыһалар.

Считать недействительным утерянный паспорт серии В-СН № 645772, выданный 05.02.96 г. Намским ОВД на имя Матвеева Айаала Анатольевича.

Таптыыр уолбут бырааптыг убайбыт КОКОРЕВ Артур Николаевич эдэр сааһыгар хоһолтолоохтук өлбүтүн чугас дьоммуугар аймактарыгыт дьиз кутурбанынан иһитинэрэбит Аҕата ийэтэ биригэ төрөбүттэрэ	«Моду» ГУП рабочая Винокуров Владимир Петрович киһи тапталлаах аҕата үлэ сэрин ветерана ВИНОКУРОВ Петр Прокопьевич уһун ырахан ыарыһтан өлбүтүнэн киһи дьиз кэргэттэригэр дьиз кутурбаммытын тиэрдэбит «Моду» ГУП дирекцията профкома рабочайдар
«Эксизли» хаһыат редакцията бэһитин общественнай корреспонденныгар үлэ тыһыл ветерана Хамаатта олохтооҕо Кокорев Николай Ивановичка таптыыр уола КОКОРЕВ Артур Николаевич хоһолтолоохтук өлбүтүнэн дьиз кутурбанын тиэрдэр	Кундүтүк саныыр биригэ үөрэммит доруобуугар Винокурова-Оккирго Люция Петровна киһи тапталлаах аҕата ВИНОКУРОВ Петр Прокопьевич ырахан ыарыһтан өлбүтүнэн дьиз кутурбаммытын тиэрдэбит Хатырык оскуолатын 1972 с. бүтэрбит 10 кыл
Күндү эһэбит аҕабыт сэрин үлэ ветерана ВИНОКУРОВ Петр Прокопьевич бдь олунньу 1 күнүгэр уһун ырахан ыарыһтан өлбүтүнэн бары аймактарыгыт билэр дьоммуугар дьиз кутурбанын тиэрдэбит Оҕолоро сироннэро өйиһиттэрэ	Нам улууһун Түбэ нэһилиэтин олохтооҕо Аҕа дойдуга улуу саринтин ветерана БУГАЕВ Семен Петрович өлбүтүнэн киһи оболуугар чугас дьоммуугар уонна үлэһэнээхтэригэр дьиз кутурбанын тиэрдэбит Нэһилиэк дьаһалтата ветераннар сэбиэттэра
Биригэ үөрэммит таһаарыһытыгар Винокуров Владимир Петровичка тапталлаах аҕата үлэ сэрин ветерана ВИНОКУРОВ Петр Прокопьевич уһун ырахан ыарыһтан өлөн турарытын киһи дьиз кэргэттэригэр аймактарыгар дьиз кутурбаммытын тиэрдэбит Биригэ үөрэммит таһаарыһытыгар	Биригэ үөрэммит таһаарыһытыгар Корякина Мария Григорьевнаҕа кыһа КОРЯКИНА-ПРУДЕЦКАЯ Туяра Васильевна эдэр сааһыгар күн сириттэн соһумардык барыһыгар дьиз кутурбаммытын тиэрдэбит Хамааттааттан Софроновтар АЕ СС Полищикова АА Иванова АА

Тальдыһна уонна таһыһына «Эгсиэли» хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индексэ - 54889. Тираһа - 2498 Бэчээккэ илии баттанна - 12:00 ч. 6.02. 2002 Сахааһын №-рэ - 14

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, - 21496; ; бухгалтерия - 21332; факс - 21332; «НАМ» ТРК - 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционнай издательскай система - 21141

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунууну контуруолдуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээткэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрациялымыт нүөмүрө - Я 0085. Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьизит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа кирибит суруктар төһөрүллүбөттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биригэ буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 2. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru